

MÅLTIDSPOLICY FÖR UDDEVALLA KOMMUN

Dokumenttyp:	Policy
Dnr:	KS 2024:148
Antagen av:	Kommunfullmäktige
Antagen:	2024-06-13 § 137
Dokumentansvarig:	Enhetschef juridik och administration, kommunledningskontoret
Senast reviderad:	-

1. Policyns syfte och omfattning

Denna policy beskriver kommunens förhållningssätt och ska fungera som ett styrande dokument och stöd i det dagliga arbetet för att kvalitetssäkra och följa upp verksamheterna kring måltider.

Policyn ska även stimulera till dialog med kommuninvånare och där utgöra stöd för förtroendevalda, medarbetare och verksamheter i Uddevalla kommun.

Policyn omfattar mat och måltider inom all kommunal verksamhet och samtlig personal involverad i mat och måltider, samt utförare vid konkurrensutsättning och entreprenad drift.

2. Hälsa, Lokalt fokus och Måltidsupplevelse

Mat är något vi alla kan relatera till och våra matvanor grundläggs redan i unga år för att sedan främja god folkhälsa och ge förutsättningar för ett gott liv. En måltid är mer än maten på tallriken, det är en av dagens höjdpunkter och ska engagera alla sinnen. Måltider både skapar och väcker minnen.

I Uddevalla kommun vill vi erbjuda god mat i en resurseffektiv måltidsverksamhet som genomsyras av profession och hållbar kvalitet. Ledorden är Hälsa, Lokalt fokus och Måltidsupplevelse.

Hälsa

Måltiderna ska ha ett hälsofokus vilket innebär

- Att måltiderna ska serveras på ett sådant sätt att de bidrar till alla målgruppers fysiska, psykiska och sociala utveckling.
- Att måltiderna grundlägger och främjar goda matvanor och en god hälsa för alla - barnen, eleverna, vuxna och äldre.
- Att Livsmedelsverkets kostråd och Livsmedelsverkets riktlinjer för måltider i vården, skolan och äldreomsorgen ska utgöra grund för planering och servering av kommunens måltider.

Lokalt fokus

Lokalt fokus betyder att måltidsplanering och livsmedelsupphandling ska stödja serverande av svenska livsmedel av hög kvalitet, som är närproducerade och har tillagats i Uddevalla, i så stor utsträckning som möjligt.

Lokalt fokus betyder också att gästerna ska ges möjlighet att vara delaktiga i och kunna påverka utbud och måltidsupplevelse.

Måltidsupplevelse

Måltiden som helhet ska omfatta följande *fem grundelement* som tillsammans utgör en helhetsupplevelse för en måltid som ska tillfredsställa varje gäst på ett positivt sätt;

1. Maten - måltidskomposition, utseende, doft, smak
2. Rummet - ljus, ljud, rekvisita, färg, form
3. Mötet och ordningen - mellan människor, gäst och personal
4. Produkten - mat och dryck, njutning, fest
5. Stämningen - en kombination av samtliga aspekter

Berörda verksamheter ska anlägga ett gäst- och kundfokus vilket innebär

- Att måltiderna är en integrerad del av verksamheten som bidrar till läroplaners måluppfyllelse i förskola och skola, samt stöd i omsorg för äldre och funktionshindrade och i rådgivning till barn, ungdomar och vuxna.
- Att måltiden används i den pedagogiska verksamheten inom både förskola, skola som social omsorg och stöd.
- Att maten och måltidsmiljön är viktig då måltiderna skapar förutsättningar för trivsel, välbefinnande och en plats för det goda mötet.

Ett basutbud baserat på svensk husmanskost med valmöjligheter

Utgångspunkten för matsedlarna i Uddevalla kommun ska vara svensk husmanskost. Så långt det är möjligt ska minst två alternativa rätter erbjudas för att tillgodose olika smaker och behov.

3. Samverkan för minskat matsvinn

Alla verksamheter berörda av måltiden ska samverka och arbeta aktivt för att minimera matsvinn i alla led.

4. Utbud, specialkost och anpassade måltider

Definitioner

Specialkost definieras i denna policy som ”kost som är anpassad till ett visst sjukdomstillstånd” och som avser medicinskt motiverade avvikelser från normalkosten.

Anpassade måltider definieras i denna policy som de avvikelser från normalkosten och/eller den ordinarie måltidssituationen som utgår ifrån rätten till anpassningar huvudsakligen enligt diskrimineringslagstiftningen, och som anses nödvändiga för att barnet/eleven ska klara sin studiegång i förskolan/skolan och tillgodose brukarens näringsbehov.

Sammanfattning

Specialkost eller anpassad kost kan erhållas efter bedömning av verksamheten som tillhör den nämnd som är beställare av måltiden.

Specialkost och anpassad kost/måltid serveras mot intyg, journalutdrag, bedömning av vårdpersonal eller efter särskilt beslut. Vegetarisk kost serveras alla som önskar det. De som önskar anpassad kost av religiösa skäl erbjuds vegetariskt alternativ. Specifika regler gäller för skola/förskola samt socialtjänst, se nedan.

Utbud, specialkost och anpassad måltid i förskola och skola

I de kommunala kök som vänder sig till barn- och utbildningsområdet ska det, om det är möjligt med avseende på kökets beskaffenhet, alltid serveras minst två alternativa rätter varav den ena ska vara vegetarisk.

För att kommunen ska kunna erbjuda en kost som är säker och näringsriktig i förhållande till det sjukdomstillstånd eller annat förhållande som föranleder behovet ska något av följande vara uppfyllt:

- Den sökande ska uppvisa ett läkarintyg eller journalutdrag,
- Anpassad måltid ska vara nödvändig utifrån en bedömning gjord av rektor tillsammans med barn-/elevhälsan. Bedömningen ska vara dokumenterad i förskole-/elevakten.

Den som så önskar ska erbjudas vegetarisk rätt i de kök som ej har en vegetariskt alternativ som normalkost.

Personer som av religiösa skäl och med stöd i diskrimineringslagen väljer att utesluta vissa livsmedel hänvisas till det vegetariska alternativet i de kök som normalt serverar ett sådant som alternativ. I de fall en vegetarisk rätt inte serveras regelmässigt som alternativ ska istället vegetarisk kost erbjudas när ordinarie maträtt inte uppfyller angivna religiösa kriterier.

Specialkost eller anpassad kost ska erbjudas även till personal som deltar i måltiden som en del i deras arbetsuppgifter. Samma villkor som ovan gäller i dessa fall.

Utbud, specialkost och anpassad måltid inom socialtjänst

För att kommunen ska kunna erbjuda en kost som är säker och näringsriktig i förhållande till det sjukdomstillstånd eller annat förhållande som föranleder behovet ska något av följande vara uppfyllt:

- Den sökande ska kunna uppvisa ett läkarintyg eller journalutdrag,
- Bedömningsunderlag eller bedömning utfärdad av legitimerad personal inom kommunal eller regional hälso- och sjukvård.

Den som så önskar ska erbjudas vegetarisk rätt i de kök som ej har en vegetariskt alternativ som normalkost.

Personer som av religiösa skäl och med stöd i diskrimineringslagen väljer att utesluta vissa livsmedel ska levereras ett vegetariskt alternativ när ordinarie maträtter inte uppfyller angivna religiösa kriterier.

Specialkost eller anpassad kost ska erbjudas även till personal som deltar i måltiden som en del i deras arbetsuppgifter. Samma villkor som ovan gäller i dessa fall.

Bedömning och dokumentation avseende specialkost och anpassad kost

Beställande nämnds förvaltning ansvarar för hantering av inkomna ansökningar, bedömning, dokumentation, hantering av sekretess och personuppgifter samt för att till måltidsservice tillhandahålla aktuella förteckningar över personer beviljade specialkost och anpassad kost. Måltidsservice ansvarar för att förteckningarna hanteras enligt gällande bestämmelser för hantering av personuppgifter och sekretess.

5. Ansvarsfördelning

Varje nämnd som bedriver verksamhet som är att betrakta som livsmedelsföretag är ansvarig för att den egna verksamheten är laglig.

Samhällsbyggnadsnämnden är ansvarig för att avtalade måltider till kommunens verksamheter tillagas, distribueras och serveras i enlighet med denna policy.

Övriga nämnder är ansvariga för att denna policy är väl känd inom den egna verksamheten, såväl avseende måltider som produceras och serveras av samhällsbyggnadsförvaltningens personal, som måltider som i förekommande fall produceras och serveras av personal inom den egna förvaltningen.

Nämnderna är ansvariga för att de beställningar som görs uppfyller sin verksamhets behov enligt tillämpliga lagar och regler och i förekommande fall biståndsbeslut.

Nämnderna är ansvariga för att elev- och brukarinflytande möjliggörs.

Barn- och utbildningsnämnden har för förskola och grundskola även det pedagogiska ansvaret vid serveringen vid vilken måltidsmiljön ska vara en självklar del av verksamheten och präglas av hög vuxennärvaro. Eftersom måltiderna inom förskola och skola endast utgör del av dygnets näringsbehov och matintag för individen råder ett delat ansvar mellan förskola/skola och vårdnadshavare för att barn och elever ska få fullt energi- och näringsbehov tillgodosett varje dag. För att ge barn och ungdomar en positiv inställning till mat och matvanor krävs samverkan mellan förskola/skola och vårdnadshavare.